

Torek, 13. september 2016

P8_TA(2016)0321

Evropsko teritorialno sodelovanje – najboljša praksa in inovativni ukrepi**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. septembra 2016 o evropskem teritorialnem sodelovanju – najboljša praksa in inovativni ukrepi (2015/2280(INI))**

(2018/C 204/02)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti naslova XVIII Pogodbe,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in o posebnih določbah glede cilja „naložbe za rast in delovna mesta“ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006 ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o posebnih določbah za podporo cilju „evropsko teritorialno sodelovanje“ iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ⁽³⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1302/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o spremembi Uredbe (ES) št. 1082/2006 o ustanovitvi evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), kar zadeva razjasnitev, poenostavitev in izboljšanje ustanavljanja in delovanja takih združenj ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanje delovanja ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 320.

⁽²⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 289.

⁽³⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 259.

⁽⁴⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 303.

⁽⁵⁾ UL L 77, 15.3.2014, str. 95.

⁽⁶⁾ UL L 77, 15.3.2014, str. 11.

⁽⁷⁾ UL L 77, 15.3.2014, str. 27.

⁽⁸⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 884.

⁽⁹⁾ UL L 298, 26.10.2012, str. 1.

Torek, 13. september 2016

- ob upoštevanju Teritorialne agende Evropske unije 2020 – Za vključujočo, pametno in trajnostno Evropo raznolikih regij, sprejete na neformalnem srečanju ministrov, pristojnih za prostorsko načrtovanje in prostorski razvoj, 19. maja 2011 v mestu Gödöllő na Madžarskem,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. januarja 2014 o pripravljenosti držav članic EU za učinkovit in pravočasen začetek novega programskega obdobja kohezijske politike ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. novembra 2014 o zamudah pri začetku izvajanja kohezijske politike za obdobje 2014–2020 ⁽²⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. novembra 2014 z naslovom Naložbeni načrt za Evropo (COM(2014)0903),
- ob upoštevanju šestega poročila o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji (COM(2014)0473),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. septembra 2015 o naložbah za delovna mesta in rast: spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije v Uniji ⁽³⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom „Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“ (COM(2010)2020),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. oktobra 2015 o kohezijski politiki in pregledu strategije Evropa 2020 ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. novembra 2015 z naslovom Na poti k poenostavljeni in v uspešnost usmerjeni kohezijski politiki za obdobje 2014–2020 ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2015/1017 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2015 o Evropskem skladu za strateške naložbe, Evropskem svetovalnem vozlišču za naložbe in Evropskem portalu naložbenih projektov ter o spremembi uredb (EU) št. 1291/2013 in (EU) št. 1316/2013 – Evropski sklad za strateške naložbe ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju poročila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o dodani vrednosti makroregionalnih strategij (COM(2013)0468) in ustreznih sklepov Sveta z dne 22. oktobra 2013,
- ob upoštevanju študije, ki jo je januarja 2015 pripravil Generalni direktorat Parlamenta za notranjo politiko (tematski sektor B: strukturna in kohezijska politika), z naslovom Nova vloga makroregij pri evropskem teritorialnem sodelovanju,
- ob upoštevanju študije, ki jo je julija 2015 pripravil Generalni direktorat Parlamenta za notranjo politiko (tematski sektor B: strukturna in kohezijska politika) z naslovom European Grouping of Territorial Cooperation as an instrument for promotion and improvement of territorial cooperation in Europe (Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje kot instrument za spodbujanje in izboljšanje teritorialnega sodelovanja v Evropi),
- ob upoštevanju brošure Komisije z dne 22. februarja 2016 z naslovom „Naložbeni načrt za Evropo: nove smernice o skupni uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter Evropskega sklada za strateške naložbe“,
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij iz maja 2015 z naslovom Finančni instrumenti v podporo teritorialnemu razvoju,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. decembra 2015 z naslovom Vlaganje v delovna mesta in rast – za kar največji prispevek evropskih strukturnih in investicijskih skladov (COM(2015)0639),

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2014)0015.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2014)0068.

⁽³⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0308.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0384.

⁽⁵⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0419.

⁽⁶⁾ UL L 169, 1.7.2015, str. 1.

Torek, 13. september 2016

- ob upoštevanju izjave Odbora regij z dne 2. septembra 2015 z naslovom „25 let Interreg-a: nova spodbuda za čezmejno sodelovanje“,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora regij iz maja 2015 z naslovom „Kakšna bo prihodnja teritorialna vizija do leta 2050?“,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 17. decembra 2015 z naslovom „Krepitev čezmejnega sodelovanja: obstaja potreba po boljšem zakonodajnem okviru“,
 - ob upoštevanju informativnega dokumenta, ki ga je pripravilo luksemburško predsedstvo Svetu, z naslovom Looking back on 25 years of Interreg and preparing the future of territorial cooperation (Razmišljanje ob petindvajsetletnici pobude Interreg in priprave na prihodnje teritorialno sodelovanje),
 - ob upoštevanju sklepov Sveta o petindvajsetletnici pobude Interreg: njen prispevek k ciljem kohezijske politike,
 - ob upoštevanju pobude luksemburškega predsedstva za posebne pravne določbe za obmejne regije, s katerimi bi se odzvali na potrebe in izzive na teh območjih, z naslovom „A tool for the attribution and application of specific provisions for the improvement of cross-border cooperation“ (Instrument za dodelitev in uporabo posebnih določb za izboljšanje čezmejnega sodelovanja) ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju vseevropskega javnega posvetovanja o preostalih ovirah pri čezmejnem sodelovanju, ki ga je Komisija začela 21. septembra 2015 ob dnevu evropskega sodelovanja ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju rezultatov prve tovrstne raziskave Eurobarometer v letu 2015, s katero je Komisija želela ugotoviti, kakšen odnos imajo državljani v posameznih obmejnih območjih do čezmejnega sodelovanja, da bi lahko uvedli bolj ciljno usmerjene ukrepe EU ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju poročila OECD iz leta 2013 z naslovom „Regions and Innovation: collaborating across borders“ (Regije in inovacije: čezmejno sodelovanje),
 - ob upoštevanju poročila Odbora regij z naslovom „Poročilo o spremljanju EZTS za leto 2014 – Izvajanje strategije Evropa 2020“ ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju člena 52 poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj (A8-0202/2016),
- A. ker v obmejnih regijah živi približno 38 % evropskega prebivalstva in ker se EU sooča z veliko gospodarsko, finančno in družbeno krizo, ki še posebej prizadene ženske, in to na vseh področjih; ker mora EU enakost spolov upoštevati kot glavni element v vseh politikah in praksah evropskega teritorialnega sodelovanja;
- B. ker je splošni cilj evropskega teritorialnega sodelovanja zmanjšati vpliv nacionalnih meja, da bi zmanjšali razlike med regijami, odstranili preostale ovire za naložbe in zadrage, ki bi delovale čez meje, okrepili kohezijo in spodbujali skladen gospodarski, socialni, kulturni in teritorialni razvoj Unije kot celote;
- C. ker je evropsko teritorialno sodelovanje sestavni del kohezijske politike, saj krepi teritorialno kohezijo v EU;

⁽¹⁾ http://www.dat.public.lu/eu-presidency/Events/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-_26-27-November-2015_-Luxembourg-City_/Material/IMM-Territorial-_LU-Presidency_-_Input-Paper-Action-3.pdf

⁽²⁾ Sporočilo Komisije IP/15/5686.

⁽³⁾ Flash Eurobarometer 422 – Čezmejno sodelovanje v EU.

⁽⁴⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/EGTC_MonitoringReport_2014.pdf

Torek, 13. september 2016

- D. ker imajo vse države članice možnost, da uporabijo evropsko teritorialno sodelovanje za odzivanje na izzive, ki jih prinaša migracijska kriza;
- E. ker še vedno zelo malo evropskih državljanov izkorišča vse možnosti notranjega trga EU in svobodo gibanja;
- F. ker so bili na podlagi načel deljenega upravljanja, upravljanja na več ravneh in partnerstva programi evropskega teritorialnega sodelovanja oblikovani v kolektivnem procesu, v katerem so sodelovali zelo različni evropski, nacionalni in regionalni akterji, da bi obravnavali skupne čezmejne izzive in olajšali izmenjavo dobrih praks;
- G. ker je potreben skupen razmislek o strukturi evropskega teritorialnega sodelovanja po letu 2020;

Evropska dodana vrednost evropskega teritorialnega sodelovanja, najboljša praksa in prispevek k ciljem strategije Evropa 2020

1. ugotavlja, da je postalo evropsko teritorialno sodelovanje eden od dveh enako pomembnih ciljev kohezijske politike za obdobje 2014–2020, ki ima lastno uredbo; poudarja pa, da proračun evropskega teritorialnega sodelovanja v višini 10,1 milijarde EUR predstavlja 2,8 % proračuna kohezijske politike, da ne zadostuje za velike cilje, ki naj bi jih z evropskim teritorialnim sodelovanjem dosegli in ne odraža visoke ravni njegove evropske dodane vrednosti; v zvezi s tem ponovno izraža razočaranje Parlamenta zaradi izida pogajanj o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020, zlasti kar zadeva zmanjšanje odobrenih sredstev za evropsko teritorialno sodelovanje; meni, da bo povečanje proračuna evropskega teritorialnega sodelovanja v prihodnjem programskem obdobju povečalo dodano vrednost kohezijske politike; poziva, naj se bolj spoštuje člen 174 PDEU o teritorialni koheziji, zlasti na podežlju ter območjih, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, in v regijah, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so najbolj oddaljene regije, najsevernejše regije z nizko gostoto prebivalstva ter otoške, čezmejne in gorske regije; poziva Komisijo in države članice, naj se pri izvajanju kohezijske politike posebej osredotočijo na regije, ki so geografsko in demografsko v najbolj neugodnem položaju;
2. ugotavlja, da je bilo evropsko teritorialno sodelovanje v skladu s cilji strategije Evropa 2020 preoblikovano, da bi imelo večji učinek zaradi poudarka na tematski osredotočenosti in usmerjenosti v rezultate, brez poseganja v teritorialno naravnani pristop, ki omogoča nadaljnje izvajanje regionalnih prednostnih nalog; meni, da bi lahko še večjo pozornost namenili posebnostim evropskega teritorialnega sodelovanja; zato poziva boljši oceni programov evropskega teritorialnega sodelovanja, da bi pokazali njihov učinek in dodano vrednost;
3. priznava, da je čezmejno sodelovanje ključno orodje za razvoj obmejnih regij, ki so pravi laboratoriji evropskega povezovanja; priznava, da je bilo čezmejno sodelovanje v obdobjih 2000–2006 in 2007–2013 jasno usmerjeno v bolj strateške prednostne naloge ter je oblikovalo dobre prakse na področjih boljše povezljivosti in dostopnosti, prenosa znanja in inovacij, krepitev regionalne identitete, obravnavanja okoljskih izzivov, krepitev institucionalne zmogljivosti, zdravstvenega varstva, izobraževanja, zaposlovanja in mobilnosti delovne sile, civilne zaščite, ustvarjanja novih partnerstev in utrditve obstoječih;
4. priznava, da je nadnacionalno sodelovanje prispevalo k podpiranju raziskav, inovacij in gospodarstva, temelječega na znanju, prilagajanju podnebnim spremembam ter spodbujanju trajnostnega prometa in mobilnosti z nadnacionalnimi pristopi, pa tudi h krepitevi institucionalne zmogljivosti; poudarja, da sta celostni teritorialni pristop in mednarodno sodelovanje pomembna zlasti pri varstvu okolja, posebej na področju vode, biotske raznovrstnosti in energetike;
5. priznava, da je medregionalno sodelovanje mestom in regijam omogočilo, da sodelujejo pri vrsti vprašanj in vsebin, tudi izmenjavi izkušenj in dobre prakse, zaradi česar se je povečala učinkovitost mnogih regionalnih in lokalnih politik; meni, da bi bilo treba obravnavati znatne razvojne vrzeli med podeželskimi in mestnimi območji ter probleme metropolitanskih regij;

Torek, 13. september 2016

6. meni, da postane posamezno geografsko območje z učinkovitim čezmejnimi in nadnacionalnim sodelovanjem privlačnejše za trgovske družbe, saj karseda učinkovito izkorišča lokalne, regionalne in čezmejne možnosti ter človeški kapital, tako da bolje upošteva potrebe in pričakovanja trgovskih družb, obenem pa tudi preprečuje selitev podjetij v tretje države ter s tem demografsko praznjenje območij EU in povečano brezposelnost;

7. je prepričan, da evropsko teritorialno sodelovanje zagotavlja znatno evropsko dodano vrednost, saj prispeva k miru, stabilnosti in regionalnemu povezovanju v okviru politike širitve in sosedske politike ter po vsem svetu z razširjanjem primerov dobre prakse; meni, da lahko čezmejno sodelovanje prinese dodano vrednost obvladovanju migracijske krize;

8. poudarja, da bo v obdobju 2014–2020 približno 41 % proračuna ⁽¹⁾ za evropsko teritorialno sodelovanje v okviru ESRR namenjenih za ukrepe za izboljšanje okolja, 27 % za krepitev pametne rasti, vključno z raziskavami in inovacijami ter 13 % za spodbujanje vključujoče rasti prek dejavnosti, povezanih z zaposlovanjem, izobraževanjem in usposabljanjem, 33 programov pa bo namenjenih za izboljšanje splošne čezmejne povezljivosti; poleg tega ugotavlja, da bo 790 milijonov EUR dodeljenih za krepitev institucionalne zmogljivosti z vzpostavitvijo ali krepitevijo struktur sodelovanja in povečanjem učinkovitosti javnih služb;

9. poudarja, da koncept usmerjenosti v rezultate pomeni, da morajo programi Interreg zagotavljati visokokakovostno sodelovanje na ravni projektov in uporabljati nov način vrednotenja, ki bo upošteval specifični značaj vsakega programa in prispeval k zmanjšanju upravnih bremen za upravičence in organe upravljanja; poziva Komisijo, države članice in organe upravljanja, naj sodelujejo in izmenjujejo informacije ter primere dobre prakse za izdelavo ocen in objavo smernic, kako usmerjenost v rezultate prilagoditi posebnostim evropskega teritorialnega sodelovanja; priznava, da celotne dodane vrednosti programov evropskega teritorialnega sodelovanja ni mogoče oceniti le s količinskimi kazalniki, in poziva Komisijo, naj pripravi več kakovostnih kazalnikov, ki bodo bolje odražali rezultate, dosežene s teritorialnim sodelovanjem;

10. z obžalovanjem ugotavlja, da so bili programi Interreg pozno sprejeti, ter poziva Komisijo in države članice, naj si prizadevajo za njihovo učinkovito in uspešno izvajanje ter odstranitev preprek za čezmejno sodelovanje, da bi se izognili kritičnim vprašanjem, ki so že bila poudarjena v programskem obdobju 2007–2013; poziva Komisijo, naj sprejme vse potrebne ukrepe za pospešeno izvajanje programov evropskega teritorialnega sodelovanja;

11. obžaluje, da pri poročanju o okviru uspešnosti ni na voljo dovolj zanesljivih čezmejnih podatkov in dokazov o učinkovitosti čezmejnega sodelovanja; zato poziva Komisijo, Eurostat in organe upravljanja, naj sodelujejo pri vzpostavljanju skupnih meril vrednotenja in naj skupno usklajujejo enotno podatkovno zbirko ter določijo metodologije za čezmejno zagotavljanje in uporabo zanesljivih podatkov; ugotavlja, da obstoječi izzivi pri izvajanju celostnih teritorialnih pristopov izhajajo iz močno različnih ravni pristojnosti regionalnih in lokalnih organov držav članic;

12. poziva Komisijo, države članice in organe upravljanja, naj vzpostavijo ustrezno strukturirane sisteme spremljanja in načrte vrednotenja, da bi zagotovile boljše vrednotenje doseganja rezultatov v smislu ciljev strategije Evropa 2020 in teritorialnega povezovanja;

Prispevek k teritorialni koheziji

13. poudarja, da evropsko teritorialno sodelovanje pomembno prispeva h kreptvi cilja EU v zvezi s teritorialno kohezijo, ker povezuje različne sektorske politike na teritorialni ravni; pozdravlja študijo Evropske opazovalne mreže za teritorialni razvoj in kohezijo z naslovom ET2050: Territorial Scenarios and Visions for Europe (Teritorialni scenariji in vizije za Evropo), ki se lahko uporabi kot referenčni okvir za nadaljnje razprave o pripravah na kohezijsko politiko po letu 2020;

⁽¹⁾ Priloga I (Evropsko teritorialno sodelovanje/Interreg) k sporočilu Komisije z naslovom Vlaganje v delovna mesta in rast – za kar največji prispevek evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

Torek, 13. september 2016

14. opozarjana na pomen celostne teritorialne naložbe in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ki se ne izvajajo dovolj široko v programih Interreg za obdobje 2014–2020 in spodbuja države članice k njihovi večji uporabi ter poudarja, da bo za to treba povečati udeležbo regij in lokalnih organov; poziva Komisijo in države članice, naj predlagajo programe obveščanja in usposabljanja za upravičence;

15. meni, da se lahko razvoj novih instrumentov teritorialnega razvoja, kot so celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, odraža kot naložbe v socialno, zdravstveno in izobraževalno infrastrukturo, regeneracijo prikrajšanih mestnih območij, ustvarjanje delovnih mest in druge ukrepe, katerih namen je zmanjšati izoliranost migrantov in podpreti njihovo vključevanje;

16. priporoča, naj se posebna pozornost nameni projektom, ki skušajo prilagoditi kraje in regije novim demografskim razmeram in odpravljati neenakosti, ki nastajajo zaradi tega, in sicer s: 1) prilagoditvijo družbene in mobilnostne infrastrukture demografskim spremembam in migracijskim tokovom; 2) oblikovanjem posebnega blago in storitev za starajoče se prebivalstvo; 3) podporo zaposlitvenim priložnostim za starejše, ženske in migrante, kar prispeva k vključevanju v družbo; 4) zmogljivejšimi digitalnimi povezavami in oblikovanjem platform, ki omogočajo in spodbujajo sodelovanje in stike državljanov iz odročnejših regij z različnimi upravnimi, socialnimi in političnimi službami organov na vseh ravneh (lokalni, regionalni, nacionalni in evropski);

17. poudarja vlogo evropskega teritorialnega sodelovanja v otoških, najbolj oddaljenih in redko poseljenih regijah, gorskih regijah in podeželju kot pomembnega orodja za krepitev njihovega regionalnega sodelovanja in povezovanja; poziva Komisijo in države članice, naj bodo še posebej pozorne pri uporabi sredstev iz skladov v teh regijah, tudi tistih, ki mejijo na tretje države, da bi izboljšale izvajanje čezmejnih projektov, ki se financirajo iz naslova evropskega teritorialnega sodelovanja;

18. poudarja, da se evropsko teritorialno sodelovanje in makroregionalne strategije dopolnjujejo pri obravnavanju skupnih izzivov na večjih funkcionalnih območjih ter da lahko makroregionalne strategije pozitivno prispevajo k obravnavanju skupnih izzivov, s katerimi se srečujejo makroregije;

19. meni, da si je treba prizadevati za boljšo usklajenost, sinergijo in dopolnjevanje med čezmejnimi in nadnacionalnimi usmeritvami, da se izboljšata sodelovanje in povezovanje širših strateških območij; poziva k boljši usklajenosti organov upravljanja in akterjev makroregionalnih strategij; poziva Komisijo, naj okrepi sodelovanje ter povezave in skladnost programov evropskega teritorialnega sodelovanja z nacionalnimi in regionalnimi programi med razvojno fazo, da bi spodbudili dopolnjevanje in se izognili prekrivanju;

20. ugotavlja, da se nekatere regije srečujejo z velikimi migracijskimi izzivi, in spodbuja uporabo programov Interreg ter njihovo nujno izvajanje, med drugim v odziv na izziv reševanja begunske krize, ter izmenjavo primerov dobre prakse med lokalnimi in regionalnimi organi na obmejnih območjih, tudi organi tretjih držav, še zlasti preko makroregionalnih strategij;

Podpiranje raziskav in inovacij

21. poudarja dosežke na področju raziskav in inovacij, kot so skupni raziskovalni projekti, sodelovanje med raziskovalnimi inštituti in podjetji, ustanovitev mednarodnih obmejnih univerz, čezmejnih raziskovalnih središč in čezmejnih izobraževalnih inštitutov, vzpostavitev čezmejnih podjetniških grozdov in mrež ter čezmejnih inkubatorjev in svetovalnih služb za MSP, „visokotehnološko“ znamčenje za privabljanje tujih vlagateljev itd.; ugotavlja, da imajo programi Interreg pomembno vlogo pri krepitvi konkurenčnih in inovacijskih možnosti regij, saj podpirajo sinergije med strategijami pametne specializacije, sodelovanje med grozdi in razvoj inovacijskih mrež; poziva Komisijo, naj pripravi obsežen pregled teritorialnega sodelovanja v okviru Evropskega sklada za razvoj podeželja in Evropskega socialnega sklada na podlagi skupnega strateškega okvira, ki je Priloga I k uredbi o skupnih določbah (Uredba (EU) št. 1303/2013);

Torek, 13. september 2016

22. se zaveda, da naložbe za krepitev pametne rasti, vključno z raziskavami in inovacijami zajemajo 27 % sredstev ESRR za programe čezmejnega sodelovanja za obdobje 2014–2020 ⁽¹⁾; ugotavlja tudi, da je 35 % proračuna nadnacionalnih programov namenjenih podpori pametne rasti s krepitvijo raziskav in inovacij;

23. poudarja, da je treba oblikovati pristope čezmejne inovacijske politike, kot so skupni raziskovalni programi in mobilnost, skupna raziskovalna infrastruktura, partnerstva in omrežja sodelovanja; želi opozoriti, da so zaradi različne zakonodaje v državah članicah otežena skupna prizadevanja za razširitev raziskav in inovacij čez meje;

24. poziva, naj bo cilj sinergij in dopolnjevanja med programi in skladi, vključno z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladih, pobudo Obzorje 2020, Evropskim skladom za strateške naložbe itd. ter drugimi EU skladi, povečati obseg, kakovost in vpliv naložb v raziskave in inovacije; priporoča, naj lokalni in regionalni organi dodobra izkoristijo možnosti kombiniranja teh skladov za podpiranje malih in srednjih podjetij, raziskovalnih in inovacijskih projektov, po možnosti vključno s čezmejnimi projekti; poziva mala in srednja podjetja, naj čim bolj izkoristijo priložnosti, ki jih ponujajo ti skladi, da bi prispevala k izvajanju teh programov evropskega teritorialnega sodelovanja;

25. poziva k sprejetju čezmejnih inovacijskih strategij, ki bodo dopolnjevale že obstoječe strategije pametne specializacije ter druge obstoječe programe in strategije; spodbuja, da se ocenijo možnosti za čezmejne sinergije in zagotovijo različni viri financiranja;

26. poudarja, da morajo biti finančni instrumenti, ki bodo dopolnjevali nepovratna sredstva, sestavni del programov evropskega teritorialnega sodelovanja, da se zagotovi podpora za mala in srednja podjetja pri dostopu do financiranja, raziskav in inovacij; meni, da bi z večjo uporabo finančnih instrumentov lahko pritegnili več naložb v projekte Interreg, ustvarili nova delovna mesta in omogočili doseganje boljših rezultatov; opozarja na temeljni pomen tehnične podpore in ustreznega usposabljanja za polno izkoriščanje prednosti uporabe finančnih instrumentov, tudi v manj razvitih regijah;

Upravljanje in usklajevanje politike

27. želi opomniti, da v šestem poročilu o koheziji ni bilo namenjene dovolj pozornosti evropskemu teritorialnemu sodelovanju, saj je to že od programskega obdobja 2007–2013 samostojen cilj kohezijske politike; opozarja na možnosti, ki jih nudi evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, ne le kot instrument za podporo in spodbujanje evropskega čezmejnega sodelovanja in čezmejnega upravljanja projektov, marveč tudi kot sredstvo za prispevanje k celostno povezanemu teritorialnemu razvoju in prožno platformo za upravljanje na več ravneh;

28. pozdravlja poenostavljeno uredbo o evropskem združenju za teritorialno sodelovanje (Uredba (EU) št. 1302/2013) in poziva države članice, naj okrepijo svoja prizadevanja za lažjo ustanovitev evropskega združenja za teritorialno sodelovanje; vseeno poudarja, da ta uredba ne zadostuje za premostitev vseh obstoječih pravnih ovir za čezmejno sodelovanje; zato pozdravlja pobudo luksemburškega predsedstva, ki je predlagalo posebno pravno orodje za obmejne regije, ki bi državam članicam omogočilo, da se dogovorijo o posebnih pravnih določbah; pozdravlja pobudo Komisije, da se do konca leta 2016 izvede analiza o ovirah pri čezmejnem sodelovanju, s katero se bodo iskale rešitve in primeri dobre prakse; poziva Komisijo, naj v to analizo vključi študijo o obmejnih regijah; z zanimanjem pričakuje rezultate javnega posvetovanja o preostalih ovirah pri čezmejnem sodelovanju, ki ga je Komisija začela 21. septembra 2015 po celotni Uniji; poziva Komisijo, naj v svojih analizah upošteva priporočila Parlamenta in izide javnega posvetovanja;

29. meni, da bi morali programi Interreg, ob spoštovanju dogovorjenih programskih prednostnih nalog in dogovorjene logike ukrepov ter dopolnjevanju z drugim ustreznimi oblikami financiranja, podpirati odzive na področju migracij in azila ter spodbujati učinkovite politike vključevanja; poziva, da je treba izkoristiti pripravljenost Komisije, da bo hitro preučila in odobrila spremembe v operativnih programih za obdobje 2014–2020, ki jih zaprosijo ustrezne države članice in samo s ciljem obravnavne prioritete, povezanih z begunsko krizo;

⁽¹⁾ Priloga I (Evropsko teritorialno sodelovanje/Interreg) k sporočilu Komisije z naslovom Vlaganje v delovna mesta in rast – za kar največji prispevek evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

Torek, 13. september 2016

30. razmišlja o širši uporabo finančnih instrumentov kot prožnih mehanizmov, ki se lahko uporabljajo skupaj z nepovratnimi sredstvi; poudarja, da lahko finančni instrumenti, če se učinkovito izvajajo, znatno povečajo učinek financiranja; glede tega poudarja, da so potrebna jasna, dosledna in usmerjena pravila o finančnih instrumentih, da bodo v pomoč pri poenostavljanju procesa priprave in izvajanja za upravitelje skladov in prejemnike; opozarja na možnost, da bi s finančnim inženiringom in tehnično pomočjo EIB pridobili posebno strokovno znanje in izkušnje;

31. poudarja, da morebitno dopolnjevanje med programi Interreg in drugimi programi, ki jih financira EU, v programskem obdobju 2007–2013 ni bilo zadostno ocenjeno; poziva k vzpostavitvi ustreznih mehanizmov usklajevanja, da se zagotovijo učinkovito usklajevanje, dopolnjevanje in sinergija med skladi ESI in drugimi instrumenti financiranja Unije in nacionalnimi instrumenti financiranja, kot je na primer Obzorje 2020, ter z Evropskim skladom za strateške naložbe in EIB;

32. spodbuja, da se v načrte vrednotenja, ki jih pripravijo organi upravljanja, vključijo tekoča vrednotenja, ki se osredotočajo na posebno oceno učinkovitosti sinergij med programi;

33. poudarja, da postajajo vse pomembnejši čezmejni trgi dela z veliko dinamiko za ustvarjanje blaginje in delovnih mest; poziva Komisijo in države članice, naj v celoti izkoristijo priložnosti, ki jih programi Interreg zagotavljajo za olajšanje čezmejne mobilnosti delovne sile, tudi s spodbujanjem čezmejne mobilnosti delovne sile, pri čemer lahko po potrebi prilagodijo upravni in socialni regulativni okvir ter tudi okrepijo dialog med vsemi ravnmi upravljanja;

34. meni, da je bistvenega pomena povečati sinergijo in dopolnjevanje med programi evropskega teritorialnega sodelovanja in storitvam mreže EURES, saj imajo še posebej pomembno vlogo v čezmejnih regijah, kjer veliko ljudi prečka mejo pri prevozu na delo; poziva države članice in regije, naj dodobra izkoristijo priložnosti storitev mreže EURES za zaposlitev in zaposlitveno mobilnost po vsej EU;

35. je prepričan, da so načelo upravljanja na več ravneh in dejansko izvajanje pravil ravnanja posebno pomembna za oblikovanje programov evropskega teritorialnega sodelovanja;

Poenostavitev

36. poudarja, da je kljub samostojni uredbi o evropskem teritorialnem sodelovanju izvajanje programov teritorialnega to sodelovanja še dodatno zapleteno, ter poziva skupino na visoki ravni za poenostavitev, naj preuči ukrepe za poenostavitev in zmanjšanje upravnega bremena za upravičence, in sicer še pred zakonodajnem predlogu o evropskem čezmejnem sodelovanju in programskem načrtovanju programov Interreg za obdobje po letu 2020;

37. poziva Komisijo, naj predlaga posebne ukrepe za poenostavitev pravil o poročanju, reviziji in državni pomoči ter za uskladitev postopkov; poziva k oblikovanju standardnih zahtev za vse programe Interreg, in sicer za posamezne usmeritve;

38. poziva države članice, naj poenostavijo nacionalne določbe in se izogibajo „čezmernemu prenašanju“; poziva k izvajanju e-kohezije in poenostavitvi upravnih postopkov;

39. poudarja, da je treba razširiti in poenostaviti postopke za vključevanje civilne družbe in zasebnih deležnikov, pri tem pa vedno upoštevati potrebo po preglednosti in odgovornosti; priporoča, da bi lahko vzpostavitev javno-zasebnih partnerstev prinesla številne potencialne koristi, pa tudi tveganje navzkrižja interesov, kar bi bilo treba odpraviti z obveznimi in nezavezujočimi pravnimi ukrepi; poziva Komisijo, naj zagotovi pravočasne, skladne in jasne smernice za uporabo finančnih instrumentov v programih evropskega teritorialnega sodelovanja;

40. poudarja, da morajo vse poenostavitve v programih za rast in delovna mesta veljati tudi za programe Interreg;

Torek, 13. september 2016

41. poudarja, da je pomembno oblikovati mehanizme za spremljanje upravičencev v okviru ukrepov za poenostavitev;
42. meni, da bi bilo treba dati prednost združevanju sil na terenu in spodbujanju vzajemnega zaupanja med akterji prek meja, finančni instrumenti pa so lahko dragocena pomoč pri teh prizadevanjih;

Priporočila za prihodnost

43. meni, da je evropsko teritorialno sodelovanje pokazalo svojo učinkovitost ter da je treba njegov potencial še nadalje razviti; poudarja njegove možnosti, ki presegajo regionalno politiko, na področjih, kot so enotni trg, digitalna agenda, zaposlovanje, mobilnost, energetika, raziskave, izobraževanje, kultura, zdravstvo in okolje, ter zato poziva Komisijo in države članice, naj ohranijo evropsko teritorialno sodelovanje kot pomemben instrument ter zanj določijo bolj izrazito vlogo znotraj kohezijske politike po letu 2020 in občutno povečajo proračun;
44. meni, da je treba ohraniti osnovna načela sodelovanja in sedanjo strukturo evropskega teritorialnega sodelovanja, tudi načelo skladnosti z glavnim upravičencem, ter še naprej poudarjati njegov čezmejni vidik; poziva Komisijo, naj na podlagi svoji 25-letnih izkušenj preuči možnosti za razvoj sklopa usklajenih meril na podlagi izkušenj, in sicer ne le na podlagi števila prebivalcev, ampak tudi glede na socialno-ekonomske in teritorialne posebnosti;
45. poudarja pomen čezmejnega sodelovanja na zunanjih mejah EU v okviru instrumenta za predpristopno pomoč in evropskega sosedskega instrumenta; poziva države članice, naj zagotovijo, da se bodo lahko dobre prakse, s katerimi se zmanjša upravno breme za upravičence programov Interreg, uporabile tudi pri programih, ki se izvajajo na zunanjih mejah EU;
46. opozarja na potencial za neposredno sodelovanje državljanov, ki jih nudi t.i. sklad za male projekte v zvezi z zneski za mala in mikro projekte za spodbujanje civilnega udejstvovanja, pri čemer zlasti upošteva male projekte čezmejnega sodelovanja med sosednjimi obmejnimi območji; poziva, naj se spodbuja financiranje teh projektov, ob upoštevanju, da bodo za to potrebna dodatna prizadevanja za poenostavitev in večjo prožnost;
47. spodbuja skupno uvedbo strategij za obmejna območja, da bi pospešili celostni in trajnostni teritorialni razvoj, vključno s čezmejnimi izvajanjem in razširjanjem celostnih pristopov ter usklajevanjem upravnih postopkov in pravnih določb; meni, da je pomembno spodbujati uravnotežen teritorialni razvoj v regijah;
48. meni, da je treba večjo pozornost nameniti spodbujanju čezmejnega sodelovanja med obmejnimi gorskimi območji, poseben pomen pa pripisati podeželju;
49. poudarja, da mora biti kulturno sodelovanje eden od ciljev evropskega teritorialnega sodelovanja; v zvezi s tem meni, da je treba bolj spodbujati kulturno in izobraževalno sodelovanje med obmejnimi območji, ki imajo skupno kulturno in jezikovno dediščino;
50. vztraja, da morajo imeti regije in regionalni organi večjo vlogo in da morajo biti tesneje udeleženi pri snovanju, upravljanju in vrednotenju evropskega teritorialnega sodelovanja, zlasti čezmejnega, pri čemer je treba upoštevati pristojnosti, ki jih imajo nekatere regije že takšna pooblastila;
51. poziva Komisijo, naj preuči vlogo finančnih instrumentov kot dopolnil za nepovratna sredstva; meni, da mora pri tem nujno tesneje sodelovati z EIB ter naj uporabi finančno in tehnično strokovno znanje Komisije in EIB kot katalizator za naložbe; poziva Komisijo in EIB, naj poskrbita za večjo skladnost finančnih instrumentov s cilji teritorialnega sodelovanja;
52. poziva Komisijo, države članice in organe upravljanja, naj na podlagi rezultatov naknadnih vrednotenj, izvajanja programov v obdobju 2014–2020 in ustrezne ocene učinka preučijo predlog luksemburškega predsedstva za uvedbo novega pravnega instrumenta za kohezijsko politiko po letu 2020;

Torek, 13. september 2016

53. poziva Komisijo in države članice, naj leta 2016 začnejo strukturirano razpravo z več deležniki na ravni EU o prihodnosti evropskega teritorialnega sodelovanja po letu 2020, da se pripravi kohezijska politika po letu 2020; poudarja, da bi morala razprava v prvi vrsti zajemati zadeve, ki se nanašajo na strukturo evropskega teritorialnega sodelovanja in postopek dodeljevanja programskega proračuna ter oblikovanje novih mehanizmov, da bi se širše uporabljal koncept usmerjenosti v rezultate; poziva Komisijo k sodelovanju z Odborom regij in Združenjem evropskih obmejnih regij in ustreznimi deležniki civilne družbe in regionalnimi deležniki;

54. poziva, naj se teritorialna vizija EU opira na zeleno knjigo o teritorialni koheziji (COM(2008)0616), in ugotavlja, da bi mogla biti prihodnja bela knjiga o teritorialni koheziji pomembna tudi za naslednje programsko obdobje po letu 2020;

Ozaveščanje javnosti in prepoznavnost

55. obžaluje slabo ozaveščenost javnosti o programih evropskega teritorialnega sodelovanja in nezadostno prepoznavnost teh programov ter poziva k učinkovitejšemu obveščanju o zastavljenih ciljnih, možnostih, ki jih ponuja, ter načinih za izvedbo projektov, pa tudi dosežkih pri dokončanih projektih; poziva Komisijo, države članice in organe upravljanja, naj vzpostavijo mehanizme in široko institucionalizirane platforme za sodelovanje, da se zagotovi večja prepoznavnost in ozaveščenost; poziva Komisijo, naj evidentira ter v velikem obsegu širi dosedanje dosežke programov evropskega teritorialnega sodelovanja in projektov;

56. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo vlogo evropskih združenj za teritorialno sodelovanje, saj lahko pomagajo učinkoviteje zadovoljevati lokalne potrebe v čezmejnih regijah;

57. se zaveda, kako pomembni sta vloga akterjev na terenu in podpora za pripravo projektov, in spodbuja organe upravljanja, naj izboljšajo obstoječe promocijske instrumente, kot so regionalne kontaktne točke;

58. se zaveda, da je dobro sodelovanje med Komisijo, EIB ter lokalnimi in regionalnimi organi bistveno za uspešno uporabo finančnih instrumentov pri teritorialnem razvoju in v vsej kohezijski politiki; v zvezi s tem poudarja, da je treba okrepiti izmenjavo izkušenj in znanja med Komisijo in EIB na eni strani ter lokalnimi in regionalnimi organi na drugi;

59. priznava, da imajo teritorialno spodbujanje (na terenu), razširjanje informacij, ozaveščanje na lokalni ravni in projektna podpora pomembno vlogo, zato spodbuja organe upravljanja, naj okrepijo koristna orodja za to, na primer lokalne kontaktne točke;

60. poziva k boljši usklajenosti med Komisijo, organi upravljanja in vsemi deležniki, da se omogoči kritična analiza tematskih dosežkov projektov, pri kateri naj se poudarijo doseženi uspeh in pomanjkljivosti, ter da se pripravijo priporočila za obdobje po letu 2020, hkrati pa naj se zagotovi preglednost in približevanje državljanom;

o

o o

61. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.
